

**UCHWAŁA NR XII/81/2025
RADY GMINY OBRZYCKO**

z dnia 7 marca 2025 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.), art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49)

Rada Gminy Obrzycko uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny program wspierania rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025 - 2027.”

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrzycko.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Śmigielski

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XII/81/2025
RADY GMINY OBRZYCKO
Z DNIA 07 marca 2025 r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
GMINY OBRZYCKO
NA LATA 2025-2027

2025

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA PRAWNE PROGRAMU.....	5
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	5
III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE	7
1. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM	7
2. RODZINA I DZIECKO W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	9
3. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE W PRZEZWYCIĘŻANIU TRUDNYCH SYTUACJI ŻYCIOWYCH.....	17
4. WSPARCIE RODZINY W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH..	22
5 ANALIZA SWOT	24
6. PODMIOTY DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZINY I DZIECKA	26
IV. CELE I ZADANIA.....	29
V. ODBIORCY PROGRAMU	35
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	35
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	36
VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	37
SPIS TABEL I WYKRESÓW	38

WPROWADZENIE

Rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, jest naturalnym środowiskiem rozwoju i zaspokajania potrzeb swoich członków. Stanowi pierwszą instytucję wychowawczą i socjalizacyjną, która warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka, kształtuje jego osobowość oraz przygotowuje do przyszłych ról społecznych.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina zaspokaja wszystkie potrzeby dziecka w sferze psychicznej i materialno-bytowej. Są jednak rodziny, w których zachodzą zjawiska patologiczne, czyniące je dysfunkcjonalnymi. Rodziny takie stają się niewydolne wychowawczo, nie potrafią sprostać swoim obowiązkom (m.in. względem dzieci) i pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Z tego powodu wymagają stałego monitorowania i świadczenia komplementarnego wsparcia ze strony predestynowanych do tego podmiotów oraz podejmowania działań w oparciu o sprecyzowany plan działania. Taką możliwość daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny, który – przy założeniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina – powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych jej problemów oraz przywróceniu prawidłowego funkcjonowania, a gdy już nastąpi rozkład więzi rodzinnych i zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny i umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na motywowanie rodziców do zmiany oraz stworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny.

Istotne znaczenie dla stworzenia systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ma przygotowanie programowych podstaw jego funkcjonowania. Na szczeblu gminnym taką rolę pełnią programy wspierania rodziny, w ramach których planowane są zadania służące wzmocnieniu bądź przywróceniu zdolności rodzin do wypełniania przypisanym im funkcji głównie poprzez wczesną profilaktykę i interwencję. Ich skuteczne wdrożenie ma z jednej strony przyczynić się do lepszego dostosowania systemu wspierania rodziny do skali dotykających ją problemów i różnorodnych potrzeb poprzez poprawę jakości i zwiększenie dostępności oferowanych usług, a z drugiej strony – do wzmacniania samodzielności i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziny, jej reintegracji oraz ograniczenia kierowania dzieci do pieczy zastępczej.

Niniejszy program został przygotowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Program składa się z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne jego tworzenia.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę sytuacji rodziny i dziecka w gminie, która została przygotowana w oparciu o analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, oraz do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych, dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, a także wskazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu wspierania rodziny (analiza SWOT) oraz identyfikację podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka w gminie.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza cele i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując realizatorów poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta, szósta, siódma i ósma część programu zawierają informacje na temat jego odbiorców, przewidywanych efektów realizacji dokumentu, sposobu finansowania programu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego w części czwartej dokumentu zestawu wskaźników monitoringowych.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE PROGRAMU

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Gminy Obrzycko na lata 2025-2027 wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Program pozostaje w zgodności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrzycko na lata 2024-2030 i umożliwi aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o konkursy ogłaszane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programów resortowych, w tym resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina wiejska Obrzycko położona jest w województwie wielkopolskim, w powiecie szamotulskim. Sąsiaduje z następującymi gminami: miejską Obrzycko, Szamotuły, Ostroróg i Wronki w powiecie szamotulskim, gminami Lubasz i Połajewo w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim a także gminą Oborniki w powiecie obornickim.

Obszar gminy leży nad Wartą, jej część lewobrzeżna położona jest na Równinie Szamotulskiej, natomiast część prawobrzeżna, zajęta w większości przez lasy Puszczy Noteckiej, wchodzi w skład Kotliny Gorzowskiej. W granicach gminy znajdują się obszary chronione – Rezerwat przyrody „Świetlista Dąbrowa koło Obrzycka” oraz liczne pomniki przyrody.

Gmina zajmuje powierzchnię 110,84 km², co stanowi 9,9% powierzchni powiatu. W jej skład wchodzi 12 sołectw: Dobrogostowo, Gaj Mały, Karolin, Jaryszewo, Koźmin, Obrowo, Ordzin, Pęckowo, Piotrowo, Słopanowo, Stobnicko i Zielonagóra. Siedziba władz gminy znajduje się w Obrzycku, które jednak nie wchodzi w skład gminy wiejskiej, stanowiąc odrębny obszar administracyjny. Obrzycko położone jest 12 km od Szamotuł i 45 km od stolicy województwa – Poznania. Gmina ma dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną; przebiegają przez nią dwie drogi wojewódzkie – nr 182 i 185, a przez zachodnią część prowadzi linia kolejowa z Poznania do Szczecina ze stacją kolejową na terenie gminy, w Pęckanie.

Na koniec 2023 r. gmina liczyła 4.425 mieszkańców, w tym 2.206 kobiet. Sytuacja demograficzna w ostatnich latach była dość korzystna z uwagi na nieco wyższy udział dzieci i młodzieży niż osób starszych w populacji gminy (20,8% w stosunku do 20%). Należy jednak zwrócić uwagę na stale rosnący współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (z 23,7 w 2021 r. do 25,5 w 2023 r.). W latach 2021-2023 liczba mieszkań w gminie zwiększała się z roku na rok (z 1.422 w 2021 r. do 1.471 w 2023 r.).

Gmina ma charakter rolniczy. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r. w gminie działały 184 gospodarstwa rolne, w tym 182 gospodarstwa indywidualne. Spośród gospodarstw indywidualnych, 148 prowadziło sprzedaż swoich produktów, a 9 działało głównie i wyłącznie na własne potrzeby. W latach 2021-2023 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie stale rosła (z 454 w 2021 r. do 495 w 2023 r.). Na koniec 2023 r. najwięcej podmiotów gospodarczych działało w takich branżach, jak: budownictwo (129), handel i usługi w zakresie napraw (97 podmiotów).

W latach 2021-2023 liczba osób bezrobotnych w gminie zmniejszała się z roku na rok (z 78 w 2021 r. do 70 w 2023 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety. Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym był niewielki i także stale spadał (z 3% w 2021 r. do 2,7% w 2023 r.). Zmniejszyła się również liczba osób pracujących w gminie – z 1.752 w 2022 r. do 1.721 w 2023 r.

Zadania oświatowe w gminie Obrzycko realizuje Szkoła Podstawowa im. Juliana Tuwima wraz z oddziałem przedszkolnym w Gaju Małym, prowadząca także oddział przedszkolny w Zielonejgórze. Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną w gminie jest Biblioteka Publiczna Gminy Obrzycko. Organizacją życia sportowego i rekreacji w gminie zajmują się głównie ludowe zespoły i kluby sportowe. Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Składają się na nią m.in.: boiska sportowe, sala szkolna, szatnia sportowa, sprzęt sportowy.

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy zapewnia Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego Vita w Obrzycku. Pacjentów wymagających specjalistycznych świadczeń oraz świadczeń medycznych w warunkach zamkniętych przyjmuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szamotułach.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku, a nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Szamotułach.

W gminie Obrzycko funkcjonuje kilkanaście podmiotów ekonomii społecznej. Są to organizacje pozarządowe działające głównie w obszarach: rozwoju lokalnego, edukacji, ekologii, kultury, sportu i rekreacji, bezpieczeństwa.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Obrzycko została przygotowana w oparciu o analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, oraz do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych, a także na podstawie danych pozyskanych od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców. W ramach diagnozy wskazano również mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia lokalnego systemu wspierania rodziny (analiza SWOT), a także przeprowadzono identyfikację podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka w gminie.

1. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM

Diagnoza sytuacji dziecka i młodzieży w środowisku szkolnym i rodzinnym została dokonana na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w Szkole Podstawowej im. J. Tuwima w Gaju Małym.

Badanie to umożliwiło identyfikację występujących problemów i przyczyn negatywnych zachowań, pozyskanie informacji na temat posiadanych przez placówki zasobów, oferty zajęć dodatkowych, podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form współpracy z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami, a także określenie potrzeb dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokojenia.

Posiadane zasoby oraz oferta zajęć dodatkowych

Uczniowie szkoły mają możliwość skorzystania z pomocy pedagoga, pielęgniarki, logopedy i psychologa. Placówka posiada sprzęt audiowizualny, zapewnia dostęp do biblioteki, świetlicy, sali gimnastycznej, boiska i pracowni

komputerowej z połączeniem do sieci Internet. Szkoła dysponuje stołówką i organizuje dożywianie. Nie zabezpiecza natomiast dostępu do doradcy zawodowego oraz nie prowadzi oddziałów integracyjnych.

Szkoła proponuje zajęcia dodatkowe, w tym zajęcia kierowane do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Najczęściej są to zajęcia artystyczne i hobbystyczne, zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz umiejętności uczenia się.

Problemy dzieci, młodzieży i ich rodzin oraz przyczyny negatywnych zachowań

W opinii ankietowanych dzieci i młodzieży najczęściej zmagają się z problemami wynikającymi z rozpadu rodziny, nieumiejętności i niewydolności wychowawczej rodziców oraz z ubóstwa rodzin.

Jako najczęstsze przyczyny negatywnych zachowań uczniów wskazano nieprawidłowe wzorce zachowań w domu rodzinnym, brak konsekwencji wychowawczych, niezaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci oraz złe relacje w rodzinie.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

W szkole podejmowane są różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze mające na celu wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju i rozwiązywaniu problemów oraz zapobieganie zachowaniom niepożądanym i ryzykownym. Placówka realizuje programy profilaktyczne i wychowawcze, organizuje warsztaty, pogadanki i spotkania. Prowadzone są również rozmowy z wychowawcami i członkami zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Współpraca z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami

Szkoła podejmuje współpracę z rodzicami uczniów. Najczęściej w jej ramach odbywają się zebrania ogólne i konsultacje indywidualne oraz pedagogizacja rodziców.

Placówka współpracuje także z innymi instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i ich rodziny. Zazwyczaj są to: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych i Komenda Powiatowa Policji w Szamotułach, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Szamotułach oraz asystenci rodziny.

Potrzeby dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokojenia

Ankietowani uznali, że najważniejszą potrzebą dzieci i młodzieży w gminie jest zagospodarowanie czasu wolnego poprzez m.in. zajęcia edukacyjne, artystyczne, sportowe, hobbyistyczne, rozwijające kreatywność oraz objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną całych rodzin.

Szkoła może w większym wymiarze przyczynić się do zaspokojenia uzasadnionych potrzeb uczniów, głównie poprzez wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa uczniów wyrażane w dbałości o komfort psychiczny.

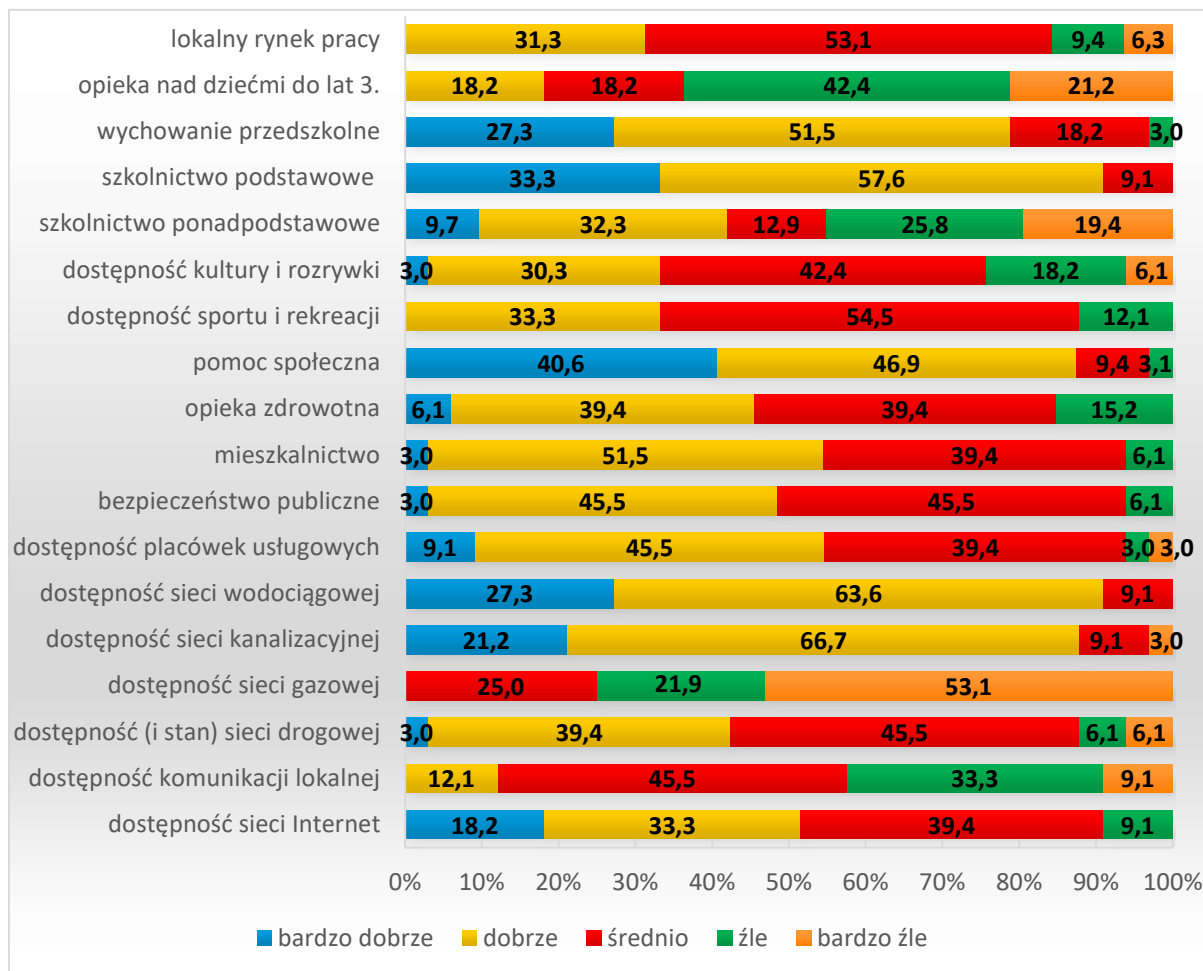
2. RODZINA I DZIECKO W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy sytuacji rodziny i dziecka w gminie Obrzycko przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy Zastępcy Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, w tym placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Badania te posłużyły m.in. ocenie warunków życia w gminie, identyfikacji występujących na jej terenie problemów społecznych, wskazaniu grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poznaniu istotnych z punktu widzenia niniejszego Programu opinii na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży, a także propozycji działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo.

Do analizy przedłożono w sumie 33 wypełnione anonimowo ankiety. Odpowiedzi na pytanie o warunki życia w gminie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Warunki życia w gminie

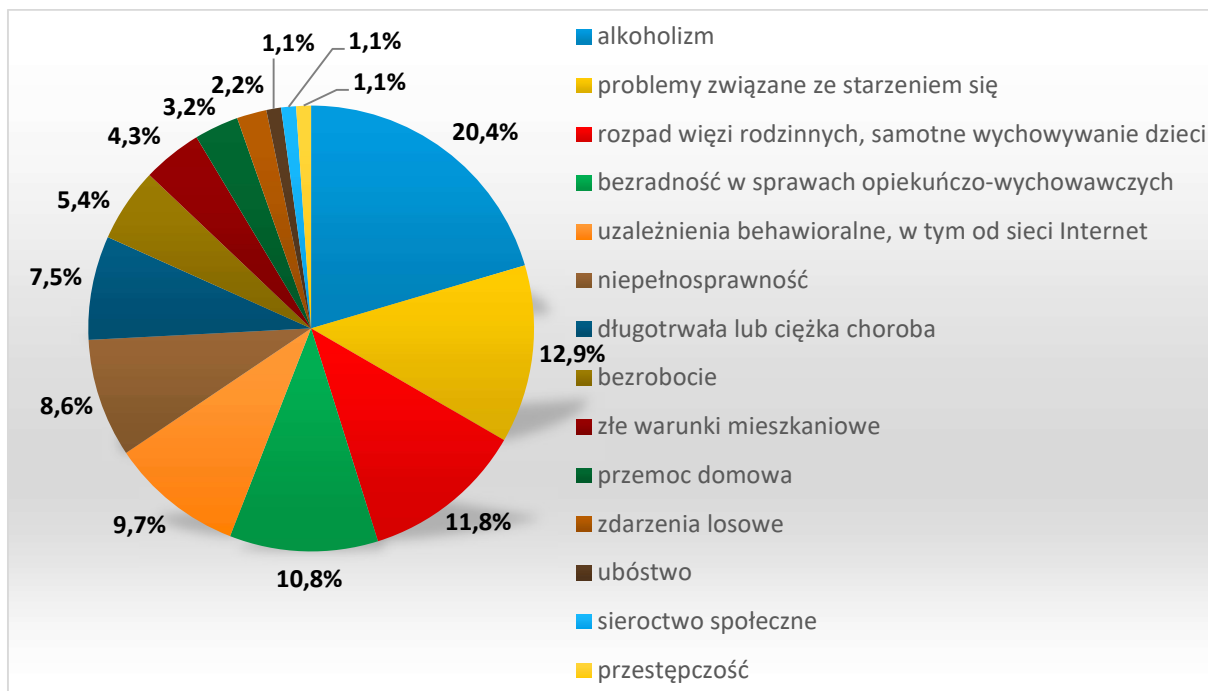
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność sieci wodociągowej, szkolnictwa podstawowego (łącznie po 90,9% ocen dobrych i bardzo dobrych), sieci +kanalizacyjnej (w sumie 87,9% ocen dobrych i bardzo dobrych), pomoc społeczną (łącznie 87,5% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz dostęp do wychowania przedszkolnego (w sumie 78,8% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei dostępność sieci gazowej (łącznie 75% ocen bardzo złych i złych), opieki nad dziećmi do lat 3. (w sumie 63,6% ocen złych i bardzo złych), szkolnictwa ponadpodstawowego (łącznie 45,2% ocen złych i bardzo złych) i komunikacji publicznej (łącznie 42,4% ocen złych i bardzo złych).

Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi badanych na pytanie o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy.

Wykres 2. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

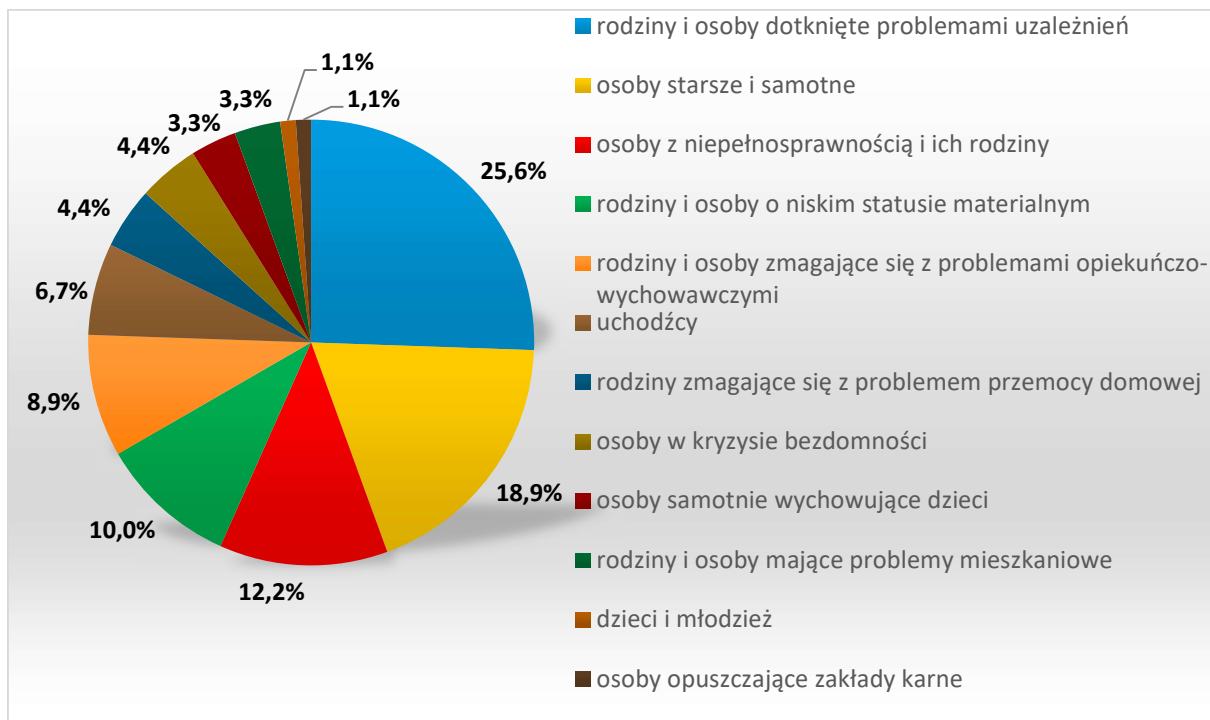

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (20,4%), problemy związane ze starzeniem się (12,9%), rozpad więzi rodzinnych i samotne wychowywanie dzieci (11,8%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (10,8%), uzależnienia behawioralne, w tym od sieci Internet, komputera i telefonu (9,7%) i niepełnosprawność (8,6%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

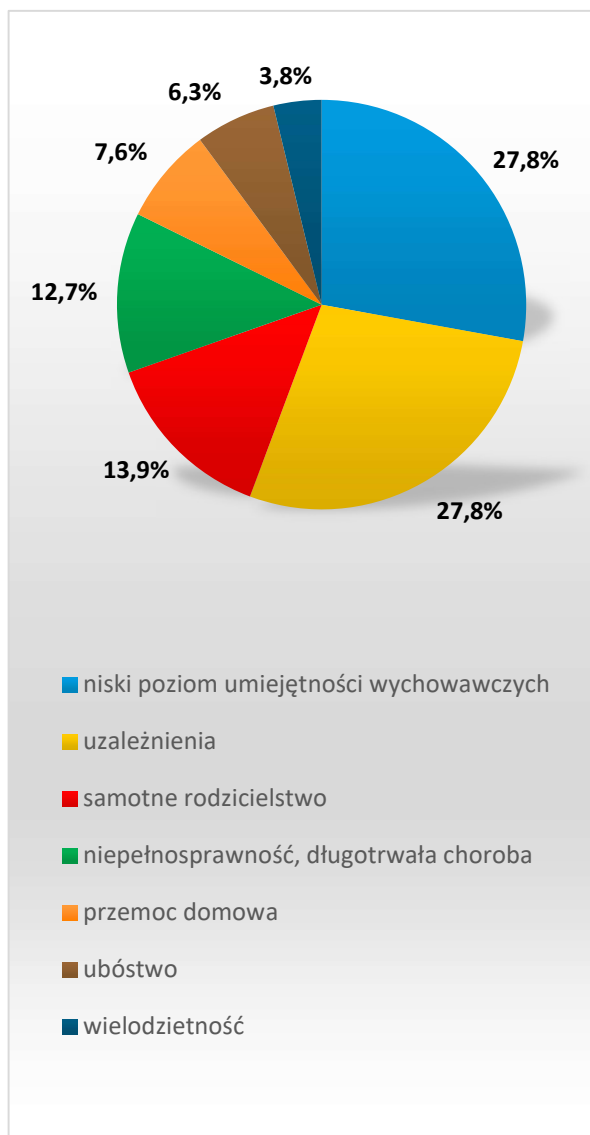

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

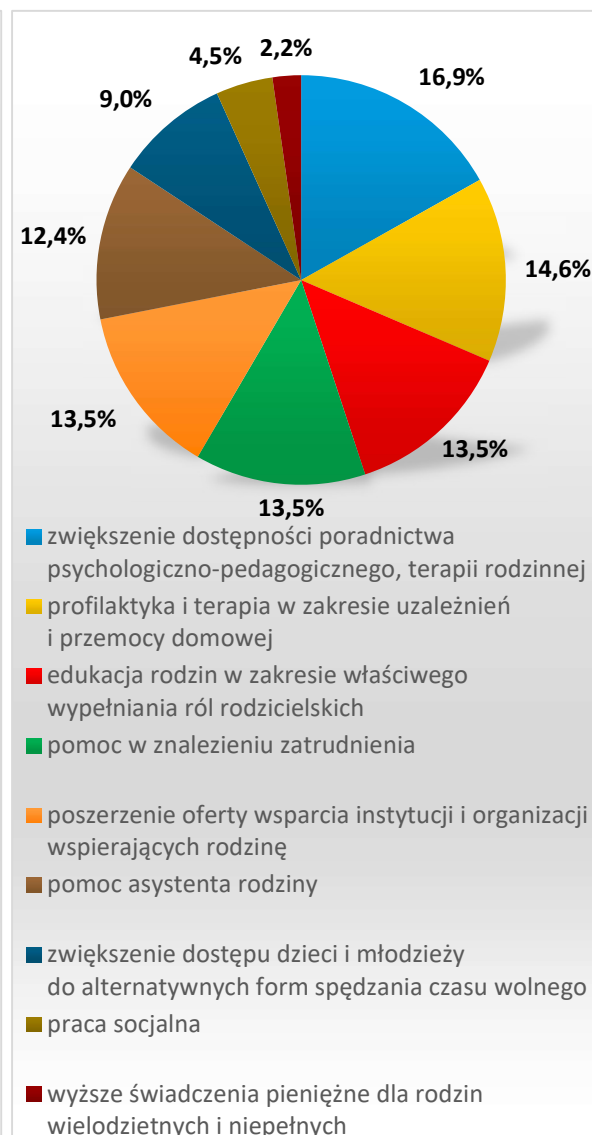
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (25,6%), osoby starsze i samotne (18,9%), osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny (12,2%), rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (10%), a także rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym rodziny wielodzietne i niepełne (8,9%).

Na poniższych wykresach przedstawiono odpowiedzi respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz wskazane przez nich działania, które przyniosłyby największą skuteczność w zapobieganiu i rozwiązywaniu tego problemu.

Wykres 4. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 5. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

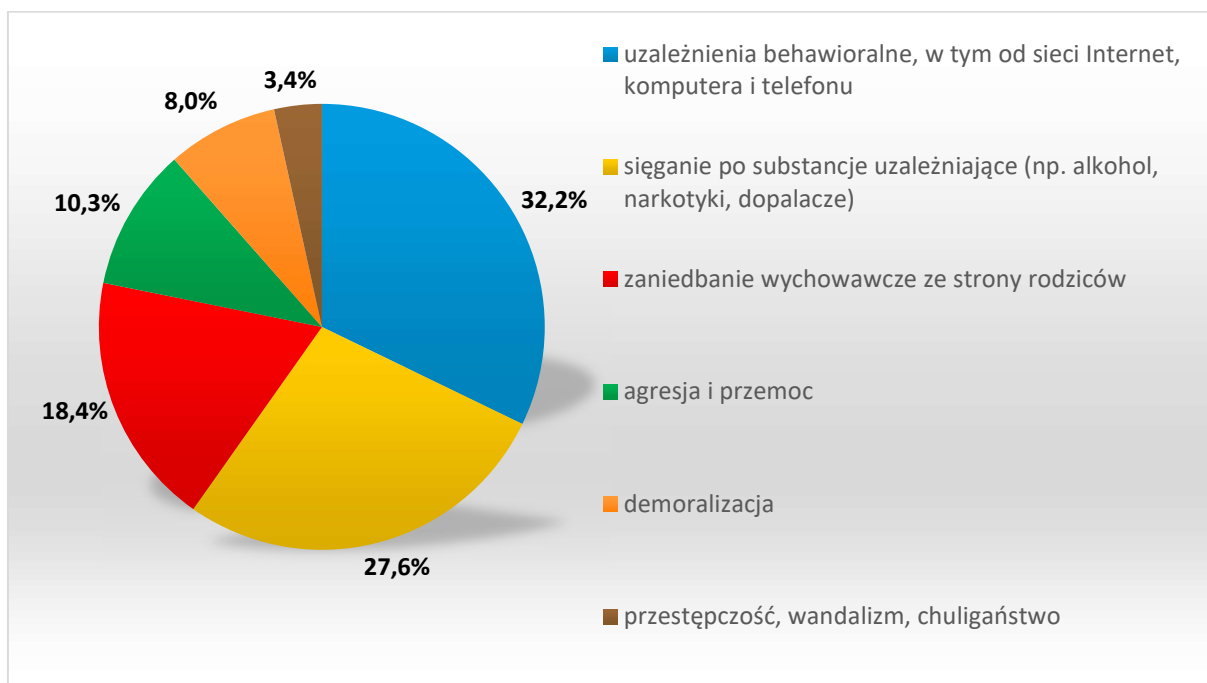
W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych i uzależnienia (po 27,8%), a także samotne rodzicielstwo (13,9%) oraz niepełnosprawność i długotrwała choroba (12,7%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (16,9%), prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy

domowej (14,6%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia, poszerzenie oferty wsparcia instytucji i organizacji wspierających rodzinę (po 13,5%), a także świadczenie pomocy przez asystenta rodziny (12,4%).

Następne wykresy prezentują opinie respondentów na temat negatywnych zjawisk społecznych, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie, problemów występujących w rodzinie i w środowisku lokalnym, które są ich najczęstszymi przyczynami, oraz działań, które mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież.

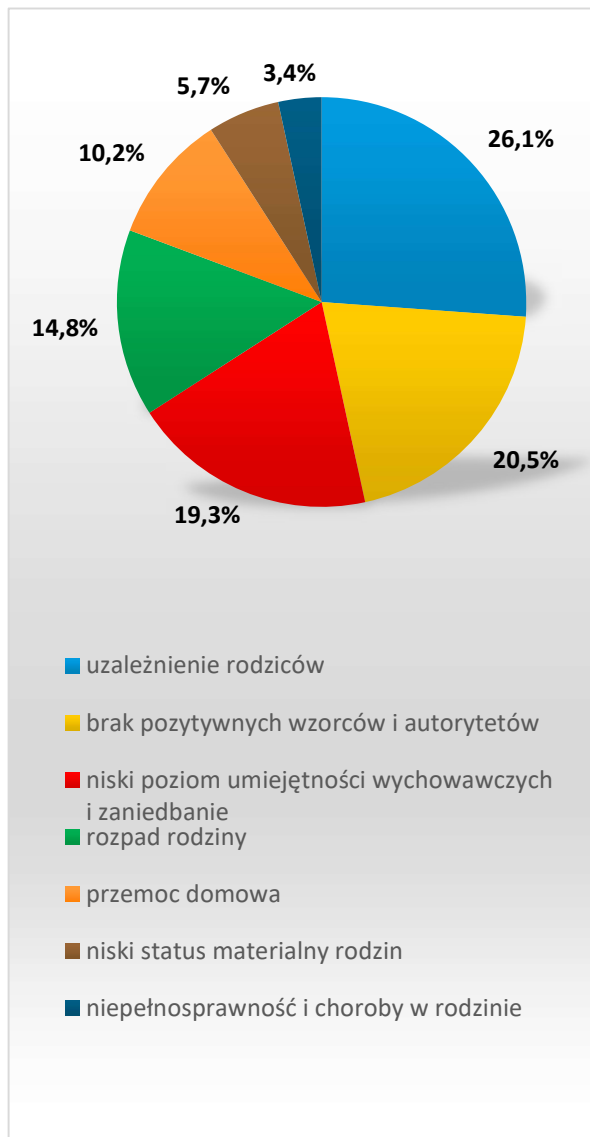
Wykres 6. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: uzależnienia behawioralne, w tym od sieci Internet, komputera i telefonu (32,2%), sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (27,6%), zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców (18,4%) oraz agresja i przemoc (10,3%).

Wykres 7. Problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy

Wykres 8. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy

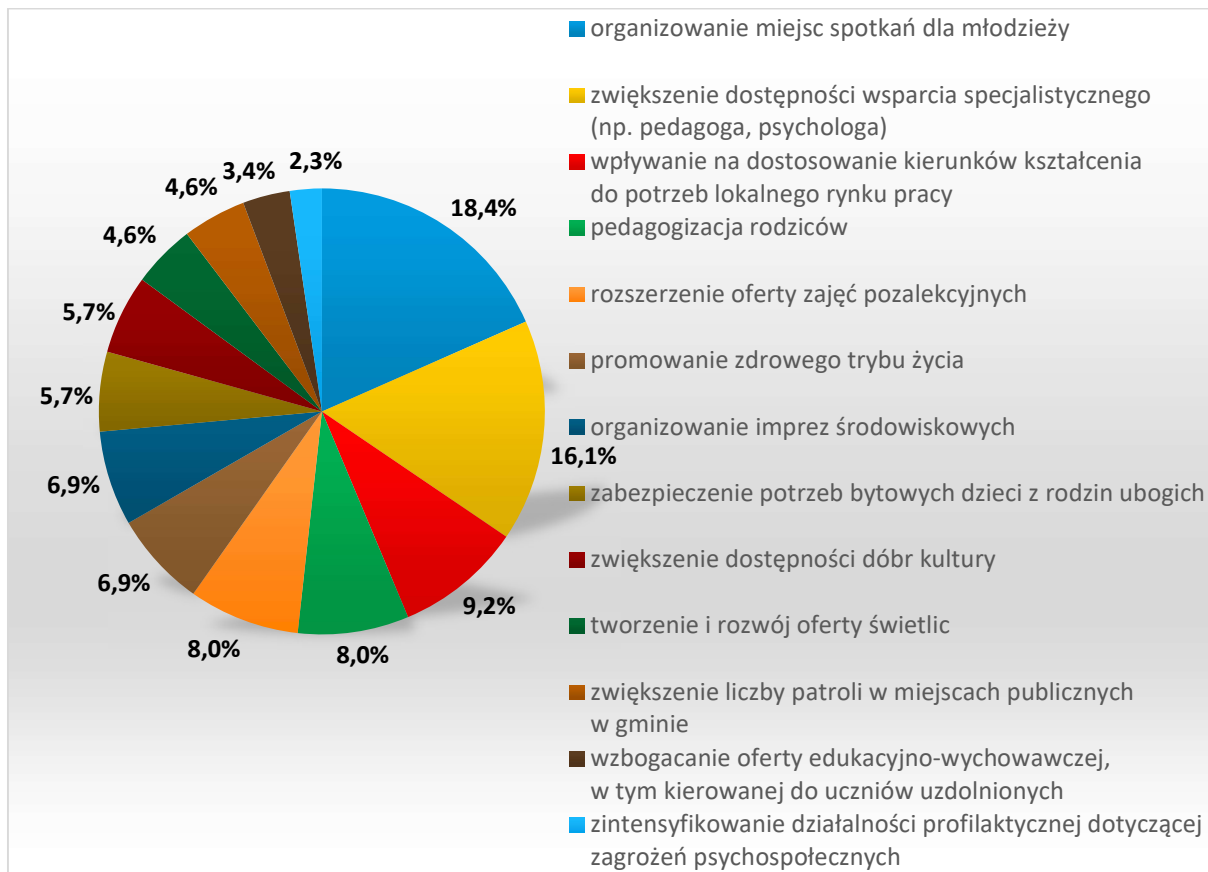
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Identyfikując problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy, ankietowani wskazali uzależnienie rodziców (26,1%), brak pozytywnych wzorców i autorytetów (20,5%), niski poziom umiejętności wychowawczych i zaniedbanie (19,3%) oraz rozpad rodziny (14,8%).

Szukając z kolei przyczyn negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży w problemach występujących w środowisku lokalnym, badani szczególną uwagę zwrócili na brak miejsc spotkań, np. klubów młodzieżowych

(27,8%), utrudniony dostęp do wsparcia specjalistycznego (np. pedagoga i psychologa; 20,3%), a także ograniczony dostęp do placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych (15,2%), brak perspektyw po zakończeniu edukacji (12,7%) oraz niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dziennego, np. świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych (11,4%).

Wykres 9. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

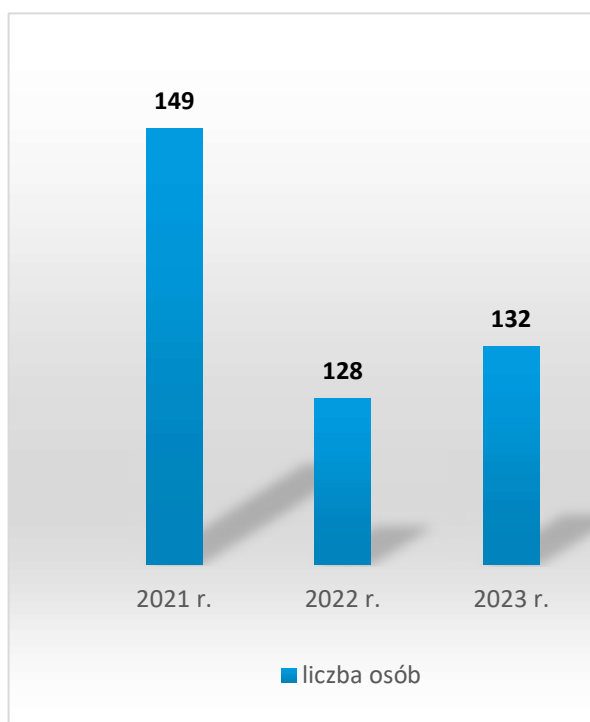
Wskazując działania, jakie mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie, ankietowani podkreślili przede wszystkim potrzebę organizowania miejsc spotkań dla młodzieży (18,4%), zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego (np. pedagoga, psychologa; 16,1%), wpływanie na dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy (9,2%), prowadzenia pedagogizacji rodziców oraz rozszerzania oferty zajęć pozalekcyjnych (po 8%).

3. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE W PRZEZWYCIĘŻANIU TRUDNYCH SYTUACJI ŻYCIOWYCH

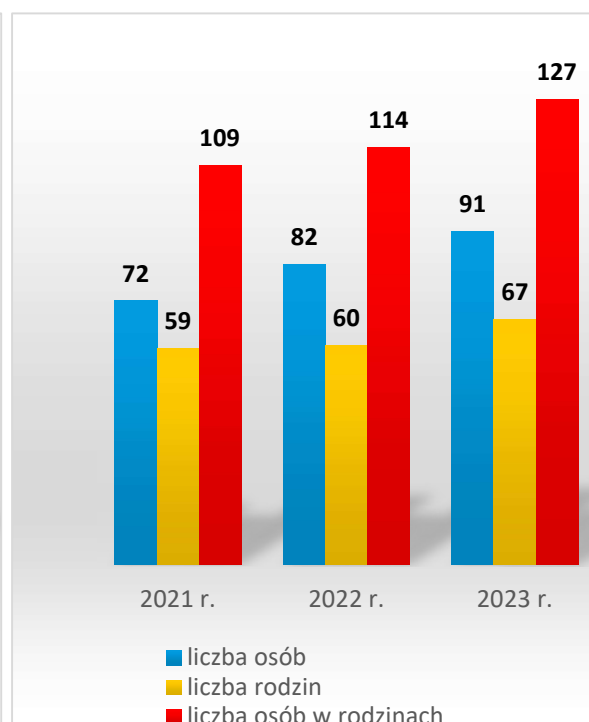
W latach 2022-2023 liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie Obrzycko, była niższa niż w 2021 r. (149 w 2021 r., 128 w 2022 r., 132 w 2023 r.). W analizowanym okresie stale rosła liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (ze 109 w 2021 r. do 127 w 2023 r.) i świadczenie niepieniężne (z 56 w 2021 r. do 88 w 2023 r.), podobnie jak liczba rodzin, w których przeprowadzono wywiad środowiskowy (z 59 w 2021 r. do 67 w 2023 r.). Z kolei wahaniom ulegała liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne (75 w 2021 r., 65 w 2022 r., 84 w 2023 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat liczby osób i rodzin, które w latach 2021-2023 korzystały z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 14. Osoby w gminie, którym w latach 2021-2023 udzielono pomocy i wsparcia

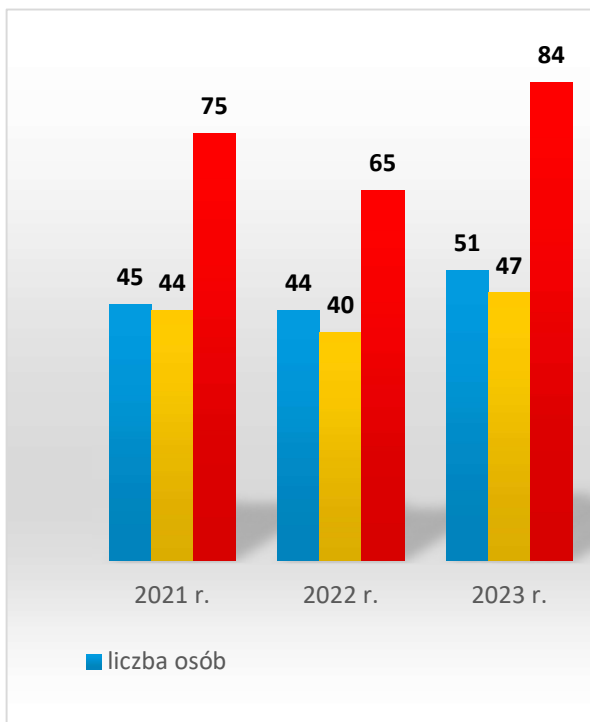

Wykres 15. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie

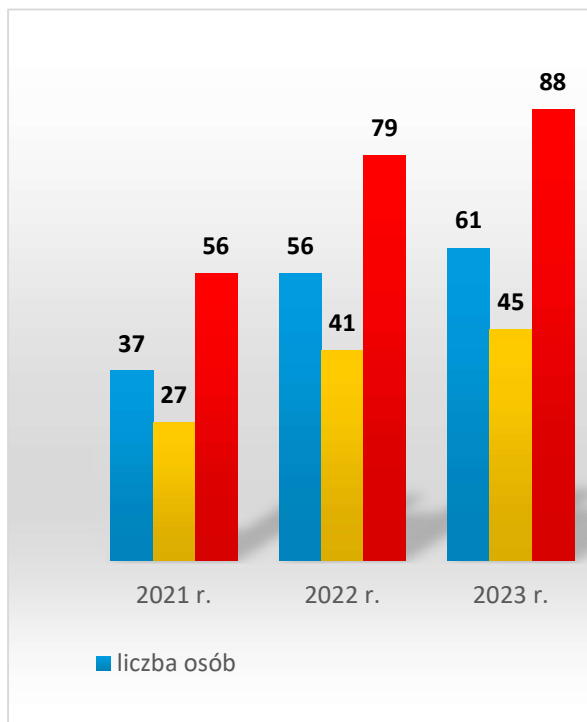

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Wykres 16. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie pieniężne

Wykres 17. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Biorąc pod uwagę strukturę rodzin korzystających ze wsparcia OPS-u, najliczniejsze grupy w latach 2021-2023 stanowiły rodziny jednoosobowe oraz dwuosobowe. Wśród rodzin z dziećmi dominowały rodziny z jednym i dwojgiem dzieci, w gronie rodzin niepełnych – rodziny z jednym i dwojgiem dzieci, a wśród rodzin emerytów i rencistów rodziny jednoosobowe. Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2021-2023

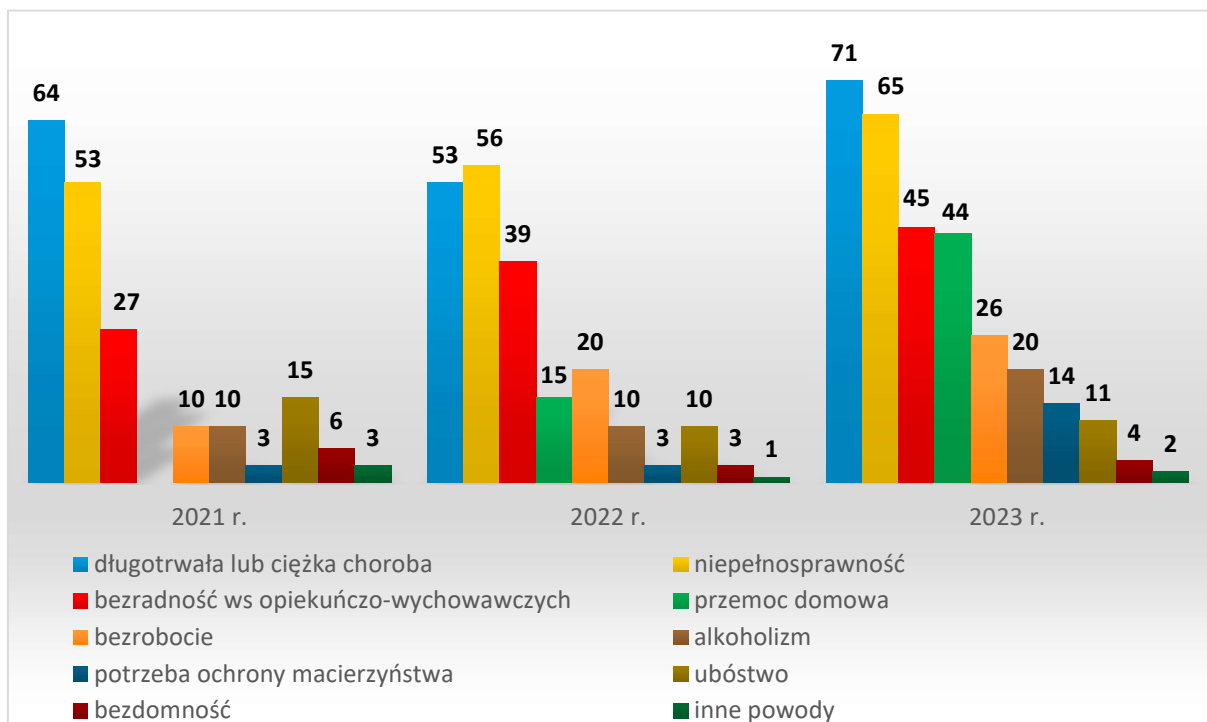
typy rodzin	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
rodziny ogółem	149	128	132	298	261	272
o liczbie osób:						
1	56	50	60	56	50	60
2	56	45	35	112	90	70
3	22	20	19	66	60	57
4	13	8	9	52	32	36
5	1	3	5	5	15	25
6 i więcej	1	2	4	7	14	24
w tym: rodziny z dziećmi ogółem	51	25	32	193	92	131
o liczbie dzieci						
1	19	18	10	57	58	22
2	22	2	10	86	9	40
3	8	3	8	41	15	41

4	1	1	2	2	2	14
5	0	0	1	0	0	7
6	1	1	1	7	8	7
7 i więcej	0	0	0	0	0	0
rodziny niepełne ogółem	5	9	7	12	36	18
o liczbie dzieci:						
1	2	1	5	4	2	10
2	3	7	2	8	28	8
3	0	0	0	0	0	0
4 i więcej	0	1	0	0	6	0
rodziny emerytów i rencistów ogółem	14	18	20	24	31	27
o liczbie osób:						
1	7	11	16	7	11	16
2	5	4	2	10	8	4
3	1	1	1	3	3	3
4 i więcej	1	2	1	4	9	4

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS-u w latach 2021-2023 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą i niepełnosprawnością, mające trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz zmagające się z przemocą. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 18. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Po spadku w 2022 r., w 2023 r. wzrosła liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (64 w 2021 r., 53 w 2022 r., 71 w 2023 r.). Jednocześnie stale rosła liczba beneficjentów dotkniętych niepełnosprawnością (z 53 w 2021 r. do 65 w 2023 r.), bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (z 27 w 2021 r. do 45 w 2023 r.) i bezrobociem (z 10 w 2021 r. do 26 w 2023 r.). W 2023 r. nastąpił znaczny wzrost liczby osób w rodzinach objętych pomocą z powodu przemocy domowej (z 15 w 2022 r. do 44 w 2023 r.). W 2023 r., w stosunku do lat 2021-2022, zwiększyła się także liczba odbiorców wsparcia dotkniętych alkoholizmem (po 10 w latach 2021-2022, 20 w 2023 r.) oraz wymagających ochrony macierzyństwa i wielodzietności (po 3 w latach 2021-2022, 14 w 2023 r.).

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez OPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2021-2023

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			kwota świadczeń			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	
pieniężne	zasiłek stały	22	22	23	127.666	146.974	148.835
	zasiłek okresowy	10	15	13	11.255	19.537	19.697
	zasiłek celowy	38	27	44	54.188	35.557	60.600
niepieniężne	posiłek	8	32	30	3.098	41.970	71.670
	schronienie	2	3	4	32.040	37.526	62.186
	ubranie	0	0	1	0	0	246
	sprawienie pogrzebu	0	0	1	0	0	4.000
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	3	7	7	95.021	168.110	241.381
	usługi opiekuńcze	13	19	18	76.986	139.243	127.135
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
usługi	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	3	3	34.000	58.740	57.820
	poradnictwo specjalistyczne	6*	9*	0*	X	X	X
	praca socjalna	149*	128*	132*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	12	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, dopłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. Po spadku w 2022 r., w 2023 r. liczba osób objętych zasiłkiem celowym znacznie wzrosła (38 w 2021 r., 27 w 2022 r., 44 w 2023 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”. Program na lata 2019-2023 zakładał wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. W latach 2022-2023 liczba osób objętych posiłkiem była znacznie wyższa niż w 2021 r. (8 w 2021 r., 32 w 2022 r., 30 w 2023 r.).

Warto dodać, że OPS uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Dostarczona z Wielkopolskiego Banku Żywności żywność kierowana była do osób i rodzin o niskich dochodach; w dystrybucji pomagali żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej oraz druhowie OSP.

Wśród usług kluczową rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2022-2023 liczba rodzin objętych pracą socjalną była niższa niż w 2021 r. (149 w 2021 r., 128 w 2022 r., 132 w 2023 r.).

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. W latach 2022-2023 z tej formy wsparcia skorzystało 1 gospodarstwo domowe w każdym roku, a wartość przyznanych dodatków wyniosła odpowiednio 1.415 zł i 1.551 zł.

4. WSPARCIE RODZINY W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Realizując zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, OPS zapewniał pomoc asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2021-2023 pracował 1 asystent rodziny, pod którego opieką pozostawało w każdym roku kilka rodzin (4 w 2021 r., po 7 w latach 2022-2023). Gmina ponosiła także odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej. W 2023 r. ich liczba była wyższa niż w latach 2021-2022 (po 8 w latach 2021-2022, 10 w 2023 r.). Po spadku w 2022 r., rok później koszt utrzymania dzieci z gminy w pieczy zastępczej wzrósł (129.101 zł w 2021 r., 124.694 zł w 2022 r., 127.081 zł w 2023 r.).

Dane szczegółowe na temat rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej w latach 2021-2023

dzieci w pieczy zastępczej	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	4	7	7
liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	8	8	10
liczba dzieci w rodzinie zastępczej	4	5	5
w tym: liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4	3	5
odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (w zł)	129.101	124.694	127.081

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

W 2021 r. i do maja 2022 r. OPS wypłacał świadczenia wychowawcze, po czym obsługa tego świadczenia została przeniesiona do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Świadczenia wychowawcze przyznane w gminie przez OPS w latach 2021-2022

świadczenia wychowawcze	2021 r.	2022 r. (do maja)
liczba przyznanych świadczeń	10.072	4.182
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	571	503
kwota przyznanych świadczeń (w zł)	5.014.672	2.088.242

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

W latach 2021-2023 Ośrodek zajmował się także przyznawaniem świadczeń rodzinnych, których ogólna liczba stale zmniejszała się (z 6.756 w 2021 r. do 5.223 w 2023 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 4.298 w 2021 r. do 3.099 w 2023 r.). Uwagę zwraca stały spadek liczby przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych (z 1.741 w 2021 r. do 1.483 w 2023 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2021-2023

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	4.298	3.470	3.099
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	1.741	1.602	1.483
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	545	522	525
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	0	0	0
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	34	11	22
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	138	109	94
ogółem			
liczba świadczeń	6.756	5.714	5.223

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

W latach 2021-2022 Ośrodek przyznawał także zasiłek dla opiekunów osób z niepełnosprawnością. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548 ze zm.) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2021-2022 OPS wypłacił odpowiednio 15 i 2 zasiłki dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 9.300 i 1.240 zł.

W latach 2021-2022 Ośrodek przyznał odpowiednio 1 i 1 jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada

2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez OPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2021-2023 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, była podobna (12 w 2021 r., 14 w 2022 r., 12 w 2023 r.), a liczba wydanych świadczeń po spadku w 2022 r., rok później wzrosła (194 w 2021 r., 186 w 2022 r., 224 w 2023 r.), Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	12	14	12
liczba przyznanych świadczeń	194	186	224
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	78.790	79.038	102.043

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Realizując zapisy ustawy o Karcie Dużej Rodziny, stanowiącej system zniżek dla rodzin wielodzietnych Ośrodek zajmował się również wydawaniem Kart Dużej Rodziny. W latach 2022-2023 wpłynęło odpowiednio 64 i 45 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny a realizując je wydano odpowiednio 132 i 45 kart. Koszt realizacji zadania wyniósł 1.092 zł w 2022 r. i 834 zł w 2023 r.

W analizowanym okresie OPS realizował również zadania z zakresu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (domowej), świadcząc pracę socjalną dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc, zapewniając rodzinom wsparcie psychologa oraz będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Obrzycku.

5 ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkających na jej terenie.

Tabela 7. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ dobry dostęp do opieki przedszkolnej i szkolnictwa podstawowego ▪ zapewnianie w gminie dostępu do kształcenia integracyjnego ▪ funkcjonowanie sieci świetlic wiejskich ▪ dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie ▪ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej ▪ dobrze wykwalifikowana, posiadająca doświadczenie i podnosząca kwalifikacje kadra OPS-u ▪ odpowiednia liczba pracowników socjalnych ▪ istnienie warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ dobra znajomość środowiska lokalnego ▪ pozyskiwanie dodatkowych środków z zewnątrz na realizację zadań z zakresu wspierania rodzin, np. z funduszy unijnych ▪ podejmowanie współpracy z podmiotami ekonomii społecznej działającymi na rzecz rodzin i dzieci ▪ koordynowanie działań podmiotów wspierających rodziny, dzieci i młodzież ▪ promowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży	▪ niewystarczający dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ nieodpowiedni dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3. ▪ nieodpowiedni dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ niezadowalająca oferta kulturalna w gminie; brak ośrodka kultury ▪ niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego ▪ niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych w gminie, w tym socjalnych ▪ nieodpowiedni dostęp w gminie do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej ▪ utrudniony dostęp rodzin z problemami uzależnień i przemocy domowej do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej i prawnej ▪ niewystarczająca działalność profilaktyczna i edukacyjno-szkoleniowa w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej ▪ brak w gminie lokali dla osób doznających przemocy domowej
Szanse	Zagrożenia
▪ zmniejszający się odsetek mieszkańców gminy, wśród których postępuje zjawisko ubóstwa ▪ ogólnopolskie programy wsparcia rodziny oraz dzieci i młodzieży, np. „Rodzina	▪ ujemny przyrost naturalny ▪ zjawisko dziedziczenia bezrobocia ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież

- 800+", „Karta Dużej Rodziny”, Posiłek w domu i szkole”
- kontynuowanie pedagogizacji rodziców, m.in. rozwijanie ich kompetencji wychowawczych
- rozwój budownictwa socjalnego
- tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
- rozwój oferty spędzania czasu wolnego, w tym oferty umożliwiającej rozwój zainteresowań oraz zwiększającej aktywność fizyczną
- rosnąca świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli, na temat problemów uzależnień i przemocy domowej
- zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej
- promowanie zdrowego stylu życia
- możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z programów resortowych oraz z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
- rozwój sektora ekonomii społecznej i solidarnej, w tym sektora pozarządowego oraz zacieśnianie z nim współpracy
- odpływ ludzi młodych i wykształconych z gminy do większych jednostek administracyjnych
- kryzys funkcji rodziny; osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, rozpad rodzin
- niski poziom kompetencji wychowawczych rodziców
- rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych
- zwiększająca się dostępność środków psychoaktywnych
- rosnąca skala uzależnień behawioralnych wzrost zachowań agresywnych
- zwiększająca się liczba osób wymagających z powodu przemocy podjęcia działań interdyscyplinarnych oraz korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych
- przeciążenie pracowników pomocy społecznej obowiązkami i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego
- bierna i roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej

6. PODMIOTY DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZINY I DZIECKA

W gminie Obrzycko oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka. Należą do nich m.in.: gminne placówki oświatowe, kulturalne i sportowo-rekreacyjne, gminne i ponadgminne placówki pomocy społecznej, podmioty świadczące poradnictwo specjalistyczne, wspierające rodziny dotknięte problemami uzależnień, przemocy i bezrobocia, podmioty lecznicze, policja, sąd rejonowy i działający przy nim kuratorzy sądowi, podmioty ekonomii społecznej, tym kluby sportowe. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka w gminie

nazwa jednostki	adres jednostki
Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku	Aleja Jana Pawła II nr 1, 64-520 Obrzycko
Szkoła Podstawowa im. Juliana Tuwima w Gaju Małym	Gaj Mały 32, 64-520 Obrzycko
Biblioteka Publiczna Gminy Obrzycko	aleja Jana Pawła II 1, 64-520 Obrzycko
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrzycku	Aleja Jana Pawła II nr 1, 64-520 Obrzycko
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Obrzycko	Aleja Jana Pawła II nr 1, 64-520 Obrzycko
Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w Obrzycku	ul. Marcinkowskiego 10, 64-520 Obrzycko
Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Vita” s.c. w Obrzycku	ul. Kruppika 7, 64-520 Obrzycko
Centrum Zdrowia „Alpha-Med” (Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu)	ul. Szczuczyńska 15, 64-500 Szamotuły
Ośrodek Terapii i Promocji Zdrowia Psychicznego w Szamotułach	ul. Szczuczyńska 15, 64-500 Szamotuły
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Poznaniu	ul. Małeckiego 11, 60-706 Poznań
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Leczenia Uzależnień w Charcicach	Charcice 12, 64-412 Chrzypsko Wielkie
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dolnych Chybach	Dolne Chyby 10, 60-480 Poznań
Klub Abstynenta „Czas”, grupy AA i AI-Anon w Szamotułach	ul. Franciszkańska 5, 64-500 Szamotuły
Klub AA w Chojnie	64-510 Chojno
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach	ul. Wojska Polskiego 1, 64-500 Szamotuły
Punkt Interwencji Kryzysowej w Szamotułach	ul. Wojska Polskiego 1, 64-500 Szamotuły
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Kanaan” w Szamotułach	ul. Lipowa 27A, 64-500 Szamotuły
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Negeb” w Szamotułach	ul. Lipowa 27B/1, 64-500 Szamotuły
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Sychem” w Szamotułach	ul. Lipowa 27C/2, 64-500 Szamotuły
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Betania” w Szamotułach	ul. Lipowa 27 B/2, 64-500 Szamotuły
Dom Dziecka „W Słońcu” w Lipnicy	Lipnica 1, 64-551 Otorowo
Dom im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Otorowie	ul. Witosa 1, 64-551 Otorowo
Zespół Szkół Specjalnych w Szamotułach	ul. Kołtątaja 1, 64-500 Szamotuły
Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Szamotułach	ul. Chrobrego 8B, 64-500 Szamotuły
Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach	Wojska Polskiego 1, 64-500 Szamotuły

Posterunek Policji w Obrzycku	ul. Prusa 7, 64-520 Obrzycko
Komenda Powiatowa Policji w Szamotułach	ul. Polna 3, 64-500 Szamotuły
Sąd Rejonowy w Szamotułach, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Aleja 1 Maja 5a, 64-500 Szamotuły
Stowarzyszenie Zwykłe „Łączymy – Connecting Young People”	Zielonagóra, ul. Stobnicka 15, 64-520 Obrzycko
Ludowy Zespół Sportowy „Świt”	Piotrowo 64, 64-520 Obrzycko
Ludowy Zespół Sportowy „Fortuna Zielona Góra”	Zielonagóra, ul. Wiejska 13, 64-520 Obrzycko
Ludowy Zespół Sportowy „Orzeł” Słopanowo	Słopanowo, 64-520 Obrzycko
Ludowy Zespół Sportowy „Byki” Obrowo	Obrowo 6, lok. 9, 64-520 Obrzycko
Ludowy Zespół Sportowy „Zieloni”	Gaj Mały, Karolin 2, 64-520 Obrzycko
Ludowy Zespół Sportowy	Piotrowo 13, lok. 1, 64-520 Obrzycko
Uczniowski Ludowy Klub Szachowy „Skoczki” Słopanowo	Słopanowo 16, 64-520 Obrzycko
Klub Sportowy „Kormoran” Stobnicko	Stobnicko 25a, 64-520 Obrzycko
Klub Kajakowy „Niezatapialni” Zielonagóra	Zielonagóra, ul. Stobnicka 25A, 64-520 Obrzycko

Źródło danych: Urząd Gminy Obrzycko i Starostwo Powiatowe w Szamotułach.

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025-2027 jest dalszy **rozwój systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych oraz zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Cel operacyjny 1.

Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu zadania

realizatorzy/partnerzy

1. Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną

wskaźniki monitoringowe

OPS

liczba osób objętych pracą socjalną

czas realizacji: 2025-2027

2. Zapewnienie wsparcia ze strony asystenta rodziny

wskaźniki monitoringowe

OPS, Urząd Gminy

liczba asystentów rodziny (i liczba rodzin objętych przez nich wsparciem)

czas realizacji: 2025-2027

3. Ustanawianie, w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i organizowanie dla nich szkoleń

wskaźniki monitoringowe

OPS, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe

liczba rodzin wspierających (i liczba rodzin przez nie wspieranych)

czas realizacji: 2025-2027

4. Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, treningu umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji

wskaźniki monitoringowe

Urząd Gminy, OPS, GKRPA, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, placówki oświatowe oraz PCPR, PIK, PPP, organizacje pozarządowe

liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym

czas realizacji: 2025-2027

5. Tworzenie, w razie potrzeby, grup wsparcia dla rodzin, w tym samopomocowych dla osób samotnie wychowujących dzieci

wskaźniki monitoringowe

OPS, organizacje pozarządowe

liczba grup wsparcia (i liczba osób w nich uczestniczących)

czas realizacji: 2025-2027

zadania	realizatorzy/partnerzy
6. Wzmacnianie więzi rodzinnych, m.in. poprzez organizowanie środowiskowych imprez integracyjnych wskaźniki monitoringowe liczba imprez (i liczba osób w nich uczestniczących) czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, OPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, organizacje pozarządowe
7. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin oraz zapewnienie dostępu do szkoleń dla osób mających świadczyć wsparcie interdyscyplinarne wskaźniki monitoringowe liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych liczba rodzin objętych wsparciem interdyscyplinarnym liczba szkoleń (i liczba osób w nich uczestniczących) czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, OPS, GKRPA, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, PIK, PPP, placówki oświatowe, podmioty lecznicze, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe
8. Opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów i projektów na rzecz rodzin, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej wskaźniki monitoringowe liczba programów i projektów (i liczba osób nimi objętych) czas realizacji: 2025-2027	jednostki organizacyjne gminy, w tym OPS i placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie oraz organizacje pozarządowe
9. Zintegrowanie podejmowanych działań poprzez stałą współpracę podmiotów działających na rzecz rodziny wskaźniki monitoringowe liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny czas realizacji: 2025-2027	jednostki organizacyjne gminy, w tym OPS, GKRPA, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, placówki oświatowe, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, PCPR, PIK, PPP, podmioty lecznicze, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe, kościoł
Cel operacyjny 2. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej	
zadania 1. Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim wskaźniki monitoringowe liczba udzielonych świadczeń (i liczba osób nimi objętych) czas realizacji: 2025-2027	realizatorzy/partnerzy OPS, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
2. Upowszechnianie wśród rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym wskaźniki monitoringowe liczba osób bezrobotnych w gminie liczba osób objętych różnymi formami wsparcia czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, OPS, Powiatowy Urząd Pracy, podmioty ekonomii społecznej

Zadania	realizatorzy/partnerzy
3. Udzielanie wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, m.in. organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego wskaźniki monitoringowe liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem czas realizacji: 2025-2027	OPS, Urząd Gminy, placówki oświatowe, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe

Cel operacyjny 3. Zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego	
zadania	realizatorzy/partnerzy
1. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej wskaźniki monitoringowe liczba przedsięwzięć z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej (i liczba programów zdrowotnych) czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, OPS, GKRPA, podmioty lecznicze, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego wskaźniki monitoringowe liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, podmioty lecznicze
3. Zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin z dziećmi dotkniętymi niepełnosprawnością, w tym w formie poradnictwa wskaźniki monitoringowe liczba rodzin objętych poradnictwem czas realizacji: 2025-2027	OPS, Urząd Gminy, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, PCPR, PIK, PPP, organizacje pozarządowe
4. Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej oraz podejmowanie działań zgodnie z uchwalonymi programami w tym zakresie wskaźniki monitoringowe liczba rodzin objętych monitoringiem liczba rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej liczba osób objętych wsparciem z powodu uzależnień i przemocy domowej czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, OPS, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie, PCPR, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, placówki leczenia uzależnień, specjaliści, grupy samopomocowe, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Policja, organizacje pozarządowe

zadania

5. Prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych z zakresu zapobiegania przestępczości

wskaźniki monitoringowe

liczba przedsięwzięć profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych

czas realizacji: 2025-2027

realizatorzy/partnerzy

Urząd Gminy, Policja, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe

Cel operacyjny 4.

Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju

zadania

1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania

wskaźniki monitoringowe

liczba nauczycieli i pedagogów doskonalących kwalifikacje zawodowe

liczba doposażonych placówek oświatowych

czas realizacji: 2025-2027

Urząd Gminy, placówki oświatowe

2. Organizowanie zajęć i spotkań profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych

wskaźniki monitoringowe

liczba zajęć i spotkań (i liczba osób w nich uczestniczących)

czas realizacji: 2025-2027

OPS, GKRPA, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie, Policja

3. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

wskaźniki monitoringowe

liczba placówek (oraz liczba dzieci z nich korzystających)

czas realizacji: 2025-2027

Urząd Gminy, organizacje pozarządowe.

4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki szkolne)

wskaźniki monitoringowe

liczba przyznanych świadczeń

liczba osób objętych pomocą stypendialną i zasiłkami szkolnymi

czas realizacji: 2025-2027

Urząd Gminy, OPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie, wolontariusze

zadania	realizatorzy/partnerzy
5. Zapewnienie dostępu do kształcenia dla dzieci z niepełnosprawnością poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły wskaźniki monitoringowe liczba grup i klas integracyjnych (oraz liczba osób do nich uczęszczających) liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym liczba zlikwidowanych barier architektonicznych liczba dzieci dowożonych do szkół czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, OPS, placówki oświatowe, PCPR
6. Wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych wskaźniki monitoringowe liczba organizowanych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (oraz liczba osób nimi objętych) czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, OPS, GKRPA, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe
7. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (w tym sportowo-rekreacyjnej) i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności wskaźniki monitoringowe liczba dzieci korzystających z oferty spędzania czasu wolnego czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe
8. Upowszechnianie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży wskaźniki monitoringowe liczba wolontariuszy czas realizacji: 2025-2027	Urząd Gminy, jednostki organizacyjne gminy, wolontariusze

Cel operacyjny 5.

Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych

zadania

realizatorzy/partnerzy

1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej

wskaźniki monitoringowe

liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
wysokość środków na pokrycie kosztów pobytu dzieci z gminy w pieczy zastępczej

OPS, PCPR

czas realizacji: 2025-2027

2. Podejmowanie współpracy z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej

wskaźniki monitoringowe

liczba opracowanych planów pracy
liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych

OPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

czas realizacji: 2025-2027

3. Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej

wskaźniki monitoringowe

liczba podmiotów współpracujących na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

OPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

czas realizacji: 2025-2027

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025-2027 będą mieszkańcy gminy, w tym:

- rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny niewydolne wychowawczo, wykazujące bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i niezaradne życiowo,
- rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem, oraz pochodzące z nich dzieci,
- rodzice samotnie wychowujący dzieci,
- osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień,
- osoby doznające przemocy domowej i stosujące przemoc domową,
- dzieci i młodzież zagrożona demoralizacją i niedostosowaniem społecznym,
- dzieci do lat 3. i w wieku przedszkolnym,
- dzieci i młodzież z niepełnosprawnością,
- dzieci i młodzież wychowująca się w ramach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- dzieci i młodzież opuszczająca rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej,
- rodzice zastępczy,
- kadra podmiotów, w tym instytucji i podmiotów ekonomii społecznej, zajmujących się udzielaniem wsparcia rodzinom, dzieciom i młodzieży.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizacja zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025-2027 przyczyni się do rozwoju lokalnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez m.in.:

- zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- podniesienie jakości wsparcia udzielanego rodzicom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodzicom samotnych i wychowującym dzieci z niepełnosprawnością,

- zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej i nad dziećmi do lat 3.,
- podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce,
- wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz zwiększenie liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających,
- aktywizację zawodową i usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej,
- poprawę warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego,
- ułatwienie dostępu do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym,
- podniesienie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowia, uzależnień, przemocy domowej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej,
- skuteczniejsze wsparcie osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób pracujących z rodziną i dzieckiem oraz zajmujących się udzielaniem im wsparcia.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025-2027 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy,
- z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych gminie,
- z programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2025 r. przewidziano w budżecie m.in. następujące środki finansowe:

- Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny: 29 900,00 zł;
- Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze: 35 000,00 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2026-2027 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Gminy.

VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025-2027 będzie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrzycku. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią po zakończeniu realizacji Programu przeprowadzenie jego ewaluacji, czyli ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia zadań – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrzycku przedstawi radzie gminy informację z realizacji Programu, zawartą w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Informacja zostanie sporządzona na podstawie danych uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2021-2023	18
Tabela 2. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2021-2023	20
Tabela 3. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej w latach 2021-2023	22
Tabela 4. Świadczenia wychowawcze przyznane w gminie przez OPS w latach 2021-2022	22
Tabela 5. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2021-2023	23
Tabela 6. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023	24
Tabela 7. Analiza SWOT	25
Tabela 8. Podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka w gminie	27

Wykresy:

Wykres 1. Warunki życia w gminie	10
Wykres 2. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	11
Wykres 3. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	12
Wykres 4. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	13
Wykres 5. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	13
Wykres 6. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	14
Wykres 7. Problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy	15
Wykres 8. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy	15
Wykres 9. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie	16

Wykres 14. Osoby w gminie, którym w latach 2021-2023 udzielono pomocy i wsparcia	17
Wykres 15. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie.....	17
Wykres 16. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie pieniężne.....	18
Wykres 17. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie niepieniężne.....	18
Wykres 18. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023 (liczba osób w rodzinach)	19

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Śmigielski

UZASADNIENIE
do Uchwały nr XII/81/2025
Rady Gminy Obrzycko
z dnia 07 marca 2025 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025-2027

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny. Zadaniem własnym gminy jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny, o czym stanowi art. 176 pkt 1 ustawy.

Jednym z celów operacyjnych Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Obrzycko na lata 2025 jest wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia, opieki i oferty spędzania czasu wolnego.

Przedstawiony Program wpisuje się ze swoimi zadaniami w powyższy cel.

W związku z powyższym uzasadnione jest podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Gminnego programu wspierania rodziny Gminy Obrzycko na lata 2025-2027.”

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Śmigielski